

Raadsvoorstel

Onderwerp: Paracommerciële Verordening gemeente het Hogeland

Datum: 5 april 2023

Agendapunt: 8

Behandeling: Besluitvormend

Portefeuille-

houder(s): Burgemeester H.J. Bolding

Steller: Willemien Foekens w.foekens@hethogeland.nl

Zaaknummer: Z.HHL.070431

1. Samenvatting

Om oneerlijke mededinging te voorkomen moeten regels worden gesteld waar paracommerciële rechtspersonen zich aan moeten houden. Deze regels betreffen in ieder geval de schenktijden voor het verstrekken van alcoholhoudende dranken en het houden van bijeenkomsten van persoonlijke aard.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

De 'Paracommerciële Verordening gemeente Het Hogeland' vast te stellen

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Gemeente Het Hogeland heeft geen vastgestelde Paracommerciële Verordening en voldoet daarmee niet aan de wettelijke verplichting die voortvloeit uit de Alcoholwet.

3.2 Bevoegdheid raad

Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om een verordening vast te stellen.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Op grond van artikel 149 van de Gemeentewet is de raad bevoegd tot het maken of wijzigen van de verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig oordeelt.

Op grond van artikel 4 van de Alcoholwet is een gemeente verplicht een verordening vast te stellen waarin regels zijn opgenomen om oneerlijke mededinging wordt voorkomen.

3.4 Historische context

Huidige situatie

Bij paracommerciële rechtspersonen gaat het om instellingen van wie de activiteiten geheel of grotendeels liggen op het terrein van o.a. welzijn, gezondheidszorg, godsdienstoefening, cultuur, sport, onderwijs, defensie of andere overheidsactiviteiten.

Als paracommerciële rechtspersonen buiten hun doelstelling om horeca- en recreatieve diensten verlenen, is dit een vorm van oneerlijke concurrentie, ook wel oneerlijke mededinging genoemd. Het verstrekken van drank en eten mag alleen als dat plaats vindt in het kader van de doelstelling van de stichting of vereniging.

Door subsidiering en door het gebruik van vrijwilligers, en daardoor lage loonkosten, kunnen dergelijke instellingen op oneerlijke voet concurreren met de plaatselijke horeca, door horeca activiteiten uit te voeren die vallen buiten de doelstelling van die stichting. De Alcoholwet geeft aan dat er geen sprake mag zijn van dergelijke oneerlijke mededinging.

Op 2 januari 2019 is de Horecaverordening gemeente Het Hogeland vastgesteld door de raad. Hier was ook de paracommercie in opgenomen. Bij het vaststellen van de gewijzigde Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Het Hogeland (Apv) op 25 november 2020, is de "Horecaverordening gemeente Het Hogeland" vervallen verklaard, omdat er een nieuwe separate Paracommerciële Verordening zou worden opgesteld.

Gemeente Het Hogeland voldoet momenteel niet aan de genoemde wettelijke verplichting, die voortvloeit uit artikel 4 van de Alcoholwet. Daarom wordt deze verordening teer vaststelling aangeboden.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Wanneer de Paracommerciële Verordening is vastgesteld voldoet de gemeente aan de wettelijke verplichting die voortvloeit uit artikel 4 van de Alcoholwet.

Naast de wettelijke verplichting is het voor paracommerciële inrichtingen en de commerciële horeca duidelijk wat de schenktijden in paracommerciële inrichtingen zijn en hoeveel bijeenkomsten van persoonlijke aard per kalenderjaar mogen worden gehouden en oneerlijke mededinging zoveel mogelijk voorkomen.

Daarnaast is het tegengaan van alcoholgebruik en -misbruik een doelstelling van deze verordening.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

In de Paracommerciële Verordening (hierna: verordening) worden ter voorkoming van oneerlijke mededinging regels opgenomen waaraan paracommerciële rechtspersonen zich moeten houden bij de verstrekking van alcoholhoudende drank. Het is een gemeente daarbij toegestaan rekening te houden met de aard van de paracommerciële rechtspersoon.

De verordening moet in elk geval betrekking hebben op:

1. de tijden waarin alcoholhoudende drank geschonken mag worden;
2. bijeenkomsten van persoonlijke aard (bruiloften en partijen voor leden);
3. bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon betrokken zijn;

Daarnaast kunnen ook regels worden opgenomen die betrekking hebben op:

4. sterke drank;
5. happy hours

Ook is bij het opstellen van deze verordening zoveel mogelijk rekening gehouden met het voorkomen van oneerlijke concurrentie en het tegengaan van (overmatig) alcoholgebruik door (met name) jongeren.

Gelijktijdig realiseren we ons dat de aanwezigheid van paracommerciële inrichtingen zoals dorshuizen, een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van onze dorpen.

Daarnaast is onderscheid gemaakt tussen de verschillende paracommerciële inrichtingen, zoals dorps- en buurhuizen, sportverenigingen en jeugdsozen.

Dit levert de volgende voorstellen op voor gemeente Het Hogeland:

1. Tijden waarin alcoholhoudende drank geschonken mag worden
 - De schenktijden kunnen per aangewezen inrichting verschillen.

Toegestaan is om naar aard van de paracommerciële rechtspersoon verschillende regels op te stellen. Er zitten grote verschillen tussen paracommerciële rechtspersonen, de tijden waarop zij geopend zijn en het publiek dat de inrichtingen aantrekken.

Bij dorpshuizen en jeugdsozen is bijvoorbeeld gekozen om de schenktijden niet te koppelen aan activiteiten, terwijl dit bij sportinstellingen wel van belang is. Daarom is voor dorpshuizen en jeugdsozen gekozen voor vaste schenktijden in plaats van variabele schenktijden.

Bij een lunch in het dorpshuis wordt vaak een glaasje alcohol genuttigd en daarom is hier gekozen voor een schenktijd vanaf 12.00 uur waardoor de leefbaarheid van dorpshuizen wordt vergroot.

Voorstel

Voorgesteld wordt bij dorpshuizen en jeugdsozen de schenktijden niet te koppelen aan activiteiten en te kiezen voor vaste schenktijden in plaats van variabele schenktijden.

Voor sportverenigingen is het wel van belang de schenktijden te koppelen aan de activiteiten en te kiezen voor variabele schenktijden.

2. Bijeenkomsten van persoonlijke aard die passen binnen de statutaire doelstellingen van de desbetreffende rechtspersoon en waarbij grote binding is met de paracommerciële inrichting.
 - Dit zijn bijeenkomsten die gericht zijn op personen die direct of rechtstreeks bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon of de hoofddoelstelling betrokken zijn. Denk hierbij aan bruiloften, recepties, verjaardagsfeesten, barbecues, bedrijfsfeesten, koffietafels, condoleancebijeenkomsten en dergelijke. Meestal hebben deze bijeenkomsten een feestelijk karakter.

Om te bepalen of er sprake is van een bijeenkomst van persoonlijke aard moet er gekeken worden naar de statutaire doelstellingen van de paracommerciële instelling. Bijvoorbeeld:

- a. Wanneer een voetbalclub een dansavond organiseert voor zijn leden is het een bijeenkomst van persoonlijke aard. Immers, in hun statuten zal waarschijnlijk niet opgenomen staan dat hun doelstelling dansen is.
- b. Wanneer een dansschool een dansavond organiseert voor zijn leden is dit geen bijeenkomst van persoonlijke aard. In hun statuten zal waarschijnlijk opgenomen staan dat hun doelstelling dansen is.

In bovenstaand voorbeeld zal de voetbalclub voor een dansavond een 'bijeenkomst van persoonlijke aard' moeten aanvragen. De dansschool echter kan onder haar eigen doelstelling een dansavond organiseren en dat valt niet onder een 'bijeenkomst van persoonlijke aard'.

Voorstel

Om oneerlijke concurrentie met de reguliere horeca zoveel mogelijk te beperken, wordt voorgesteld om deze bijeenkomsten van persoonlijke aard toe te staan met een maximum per jaar van:

- 6 bijeenkomsten voor dorpshuizen waar binnen de dorpsgrenzen commerciële horeca aanwezig is;
- 12 bijeenkomsten voor dorpshuizen waar binnen de dorpsgrenzen geen reguliere horeca aanwezig is;
- 2 bijeenkomsten voor de overige paracommerciële inrichtingen, zoals sportverenigingen en jeugdsozen.

3. Bijeenkomsten van persoonlijke aard die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon of de hoofddoelstelling betrokken zijn.
 - Denk hierbij aan het verhuren van een ruimte voor een feest aan iemand die geen lid is van, of op geen enkele manier binding heeft met, de desbetreffende paracommerciële rechtspersoon.

Om oneerlijke concurrentie te voorkomen met de reguliere horeca is gekozen om hiervoor geen bijeenkomsten van persoonlijke aard toe te kennen aan paracommerciële rechtspersonen.

Voorstel

Er wordt voorgesteld om voor bovengenoemde bijeenkomsten geen bijeenkomsten van persoonlijke aard toe te staan.

4. Sterke drank;
 - Geen sterke drank toestaan per aangewezen activiteit of rechtspersoon.

Wanneer een paracommercieel rechtspersoon zich richt op het organiseren van activiteiten van sportieve aard voor de jeugd, of wanneer een activiteit voornamelijk door jeugd wordt bezocht, of bij activiteiten van educatieve aard, mag geen sterke drank worden geschonken. Dit geldt ook voor een dorps- of buurthuis tijdens bijvoorbeeld een kindermiddag of jeugddisco.

In jeugdsozen mag helemaal geen sterke drank worden geschonken.

Hiervoor is gekozen omdat we jeugdigen niet willen blootstellen aan sterke drank.

Voorstel

Er wordt voorgesteld om tijdens bovengenoemde activiteiten geen sterke drank toe te staan.

5. Happy hours
 - Stunten met prijzen voor alcoholhoudende dranken.

De hoofdactiviteit van een paracommerciële rechtspersoon is niet gericht op de verkoop en winst behalen uit het verstrekken van alcohol. Daarnaast kan het oneerlijke mededinging opleveren. Immers, het personeel van de reguliere horeca moet 'gewoon' betaald worden voor het verstrekken van alcoholhoudende dranken, terwijl paracommercieel personeel vaak uit (bar)vrijwilligers bestaat.

Voorstel

Er wordt voorgesteld in paracommerciële inrichtingen alcoholhoudende dranken tegen een prijs die lager ligt dan 75% van de reguliere prijs niet toe te staan.

5.2 Risico's

Het is op voorhand niet geheel uit te sluiten dat het toekennen van schenktijden en bijeenkomsten toch oneerlijke concurrentie oplevert voor de commerciële horeca of dat er juist te weinig vrijheid is voor de paracommercie. Dit risico wordt echter klein geacht, omdat de inhoud van deze verordening meerdere keren is besproken met betrokken paracommerciële partijen en de Vereniging Groninger Dorpen.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Dit advies heeft in de huidige vorm geen financiële consequenties op de begroting.

7. Inbreng belanghebbenden

Tijdens een digitale informatiebijeenkomst zijn de mogelijkheden en de wensen van de verschillende paracommerciële inrichtingen besproken. Ook is daarna nog in kleinere bijeenkomsten per paracommerciële inrichting gesproken over deze verordening. Daarnaast heeft er overleg plaatsgevonden met de vertegenwoordiger van de Vereniging Groninger dorpen.

In deze overleggen is uitgebreid gesproken over de keuzes die gemaakt zijn qua aantallen voor bijeenkomsten van persoonlijke aard. Oneerlijke mededinging moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Externe factoren, zoals de energie crisis, die bijdragen aan de slechtere financiële positie van paracommerciële instellingen, mogen geen grond zijn om meer vrijheid te geven hiervoor. Dit probleem kan en mag niet opgelost worden door de regels vanuit de Alcoholwet te negeren.

Alleen in zeer bijzondere gevallen kan de burgemeester afwijken van de toegestane aantal bijeenkomsten van persoonlijke aard. Daarnaast geldt voor een uitvaart weliswaar een meldplicht, maar deze bijeenkomsten spelen geen rol voor de maximum aantal bijeenkomsten.

Er is op begin februari 2023 opnieuw contact geweest met de Vereniging Groninger Dorpen en geconstateerd dat dit voorstel draagvlak heeft.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Na vaststelling van de 'Paracommerciële Verordening gemeente Het Hogeland' door de gemeenteraad wordt deze zo spoedig mogelijk gepubliceerd. Een dag na publicatie is de verordening rechtsgeldig en kan het Team VTH - afdeling Apv/Bijz. Wetten de ingediende meldingen voor te houden bijeenkomsten van persoonlijke aard volgens de dan geldende regels verwerken en registreren. Het meldingsformulier hiervoor is te vinden op onze website.

Voor de handhaving wordt het bestaande handhavingsbeleid toegepast.

8.2 Tijdspad

De Paracommerciële Verordening treed in werking de dag na publicatie.

8.3 Communicatie

Na de vaststelling van de Paracommerciële Verordening door de gemeenteraad wordt deze op de gebruikelijke wijze gepubliceerd via het systeem DROP. De dag na de publicatie in het gemeenteblad treedt de 'Paracommerciële Verordening gemeente Het Hogeland' in werking.

De Paracommerciële Verordening wordt bekendgemaakt via de gemeentenieuwspagina in de Ommelander Courant, via Social Media, op de website van gemeente Het Hogeland en via <https://lokaleregelgeving.overheid.nl>.

8.4 Evaluatie

In overleg met exploitanten van paracommerciële inrichtingen wordt de verordening na maximaal een jaar geëvalueerd om de uitkomsten van te evalueren

Uiteraard kunnen we, wanneer er vooruitlopen op de evaluatie zich knelpunten voordoen, daarover in overleg treden.

Bijlage(n):

1. Paracommerciële Verordening gemeente Het Hogeland
2. Toelichting Paracommerciële Verordening gemeente Het Hogeland
3. Raadsbesluit

Achterliggende documenten:

n.v.t.

Winsum, 21 februari 2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding